

Vedlegg 1 til IK-44/89

1.1. Nytt avdelingskodeverk

Innholdsfortegnelse.....	I
1. Bakgrunn.....	1
2. Premisser for forslaget.....	1
3. Forslagets struktur.....	2
4. Lokale koder.....	4
5. Eksempler på "hyppig" forekommende koder.....	5
VEDLEGG: Avdelingskoder - helseinstitusjoner.....	6

1. Bakgrunn

Sosialdepartementets rundskriv 1160/71 danner grunnlaget for de avdelingskoder som er i bruk i norske helseinstitusjoner. Etter som tiden har gått har flere institusjoner funnet dette kodeverket uhensiktsmessig, og har derfor laget sitt eget. NIS-arbeidsrapport STF 81 A88021 "Pasientadministrative data fra norske sykehus 1986. En gjennomgang av datamaterialet" viser hvilket mangfold av koder som i dag benyttes ved de somatiske sykehus.

Behovet for en forenkling og standardisering av kodeverket har lenge vært erkjent. På denne bakgrunn ba Helsedirektoratet høsten 1988 NIS om å lage et forslag til et nytt kodeverk. Et slikt forslag ble lagt fram i rapport våren 1989. Forslaget har vært til høring hos ca. 80 helseinstitusjoner rundt i landet. Etter dette har Helsedirektoratet nå foretatt en viss revisjon av det opprinnelige forslaget og på denne måten tatt hensyn til noen av de merknader som kom frem i høringsrunden.

Helsedirektoratet vil nå på det sterkeste anmode alle landets helseinstitusjoner om å legge opp til bruk av det nye avdelingskodeverket allerede fra 1. januar 1990. Vi regner med at kodeverket blir obligatorisk fra 1. januar 1991. De institusjoner som er i ferd med å legge om sine økonomistyringsrutiner vil imidlertid være tjent med bruke det nye avdelingskodeverket allerede fra 1990. På denne måten slipper man ytterligere omlegging neste år.

2. Premisser for forslaget

Det er lagt en rekke premisser eller forutsetninger til grunn for det forslaget som er utarbeidet.

- Kodeverket skal ikke omfatte for mange siffer. Det gamle kodeverket er på 3-siffer, mens en del lokale kodeverk er på 4-siffer. Vi har valgt å oppfatte 4-siffer som det maksimalt akseptable.

- Kodeverket skal omfatte alle helseinstitusjoner. Tradisjonelle HVPU-institusjoner er imidlertid utelatt p.g.a. den nye HVPU - reformen som trer i kraft fra 1991. Hvis noen slike institusjoner likevel blir aktuelle, så vil de kunne innpasses ved bruk av enkelte ledige koder.

- Kodeverket burde være hierarkisk oppbygd og identifisere de ulike virksomhetsstedene i institusjonene.

- Kodeverket burde gi muligheter for lokale koder, samt nye koder som kan bli aktuelle i årene fremover.

3. Forslagets struktur

Helseinstitusjoner er alt fra store somatiske regionsykehus til mindre bo- og behandlingseenheter i psykiatrien. Å lage et enhetlig avdelingskodeverk for det mangfold av helseinstitusjoner som finnes betyr å måtte gjøre kompromisser for kodemulighetene for de ulike institusjonstypene.

I utgangspunktet ble det tatt sikte på at hvert enkelt siffer i kodeverket skulle kunne fungere som "filter". I så fall ville kodeverket få en naturlig og enhetlig struktur. Gjennom arbeidet med kodeverket fant vi det vanskelig å anvende samme struktur for de ikke-medisinske avdelinger og medisinske serviceavdelinger på den ene side og de kliniske avdelinger på den annen. Vi har derfor i forslaget valgt å behandle disse to hovedtypene ulikt.

I skillet mellom somatiske avdelinger og psykiatriske avdelinger er det noe ulikt innhold på 3-siffer som beskriver virksomhetstype, men forøvrig er strukturen ensartet for alle avdelingene.

3.1. 1. Siffer

Dette siffer angir hovedområdene i kodeverket:

0 Ikke medisinske avdelinger

1 og 2 Kirurgiske avdelinger/seksjoner og andre avd./seksjoner med operative inngrep

3 og 4 Medisinske avdelinger/seksjoner

5 Ikke-akutte somatiske avdelinger

6 og 7 Psykiatriske avdelinger

8 Medisinske serviceavdelinger

9 Pasientrettede serviceavdelinger og blodbanker

3.2. 2. Siffer

Dette siffer benyttes sammen med 1. siffer til nærmere avdelingsspesifikasjon. På dette nivået kommer spørsmålet om avdelinger og seksjoner opp. Dersom sykehuset for eksempel har en egen karkirurgisk avdeling/seksjon med 20- sengers 7-døgns sengepost benyttes kode 1710. Dersom denne sengeposten (nummer 4) er en del av avdeling for generell kirurgi benyttes kode 1014. Dersom sengeposten for karkirurgi er en seksjon under avdeling for kirurgi kan i prinsippet begge disse kodene benyttes. Vi vil anbefale at valget mellom disse to kodene skjer ut fra hvordan styring og budsjettansvar er organisert. Dersom seksjonen ligger innenfor den generelle avdelingens budsjettansvar benyttes kode 1014, men dersom seksjonen har et selvstendig budsjettansvar benyttes kode 1710.

3.3. 3. siffer

Dette siffer angir virksomhetstype. Det er innføringen av dette siffer som mest bryter med det nåværende kodeverk. Gjennom 3. sifferet skal det være mulig å legge de ulike virksomhetstyper som 5-døgnsposter, poliklinikker og spesiallaboratorier inn under den avdeling de tilhører. Samtidig vil for eksempel et uttak på tallet 5 for 3. siffer gi en oversikt over poliklinikkaktiviteten.

Betydningen av tallene på 3. siffer er ulik for psykiatri og somatikk når det gjelder verdier:

2 = 5-døgns sengepost - somatiske avdelinger

2 = 7-døgns sengepost lukket - psykiatriske avdelinger

og

6 = Operasjonsenhet - somatiske avdelinger

6 = Bo- og behandlingssenhet/bokollektiv/ettervernsenhet - psykiatriske avdelinger

og

7 = Intensiv/overvåking - somatiske avdelinger

7 = Lokal kode - psykiatriske avdelinger

3.4. 4. Siffer

Er en nummerering av flere enheter som har samme kode for de tre første siffer. For eksempel når en psykiatrisk avdeling A har to poliklinikker kodes disse henholdsvis 6151 og 6152. Dersom problemstillingen med flere enheter innenfor samme 3-sifferkode er uaktuell, anbefaler vi at en på 4. siffer benytter kodeverdien 0 (null). Koden for en gynekologisk poliklinikk blir for eksempel 2550 dersom poliklinikken sorterer under en avdeling for gynekologi eller 2450 dersom poliklinikken tilhører en fellesavdeling for fødselshjelp og gynekologi.

På et punkt har vi brutt strukturen på de to første sifrene. Det gjelder blandet kirurgiske/medisinske avdelinger som er gitt kode 29. Denne avdelingstypen lar seg ikke naturlig innpasse i en struktur som skiller mellom kirurgi og indremedisin på 1. siffer. Vi tror imidlertid at en kan leve med dette unntaket.

4. Lokale koder

Både innenfor kirurgi, indremedisin, ikke akutt somatikk og psykiatri er det noen koder som ikke er tatt i bruk. Dette skulle gi sykehus med spesielle avdelinger kodemuligheter uten at en "blåser opp" det nasjonale kodeverket til å omfatte alle eksisterende avdelinger. (For eksempel kan Sentralinstituttet for cerebral parese benytte avdelingskode 58 for cerebral parase, mens Statens senter for epilepsi kan benytte samme kode for epilepsiavdeling). Kombinert med institusjonsnummer og institusjonstype vil det ikke være noe problem å identifisere innholdet i en slik lokal kode.

Også på 3. siffer er det koder som ikke er i bruk og som den enkelte institusjon kan ta i bruk for virksomhetstyper som ikke naturlig lar seg gruppere i de spesifiserte kodene.

Når det gjelder ikke medisinske avdelinger og medisinske serviceavdelinger foreslår vi at en i det nasjonale kodeverket i hovedsak avgrenser seg til å angi hovedgruppennummer 0 og 8. Dette har sammenheng med at enhetene innenfor disse områdene er organisert på svært forskjellige måter på de ulike institusjonene og at behovet for nasjonalt enhetlig kodeverk for disse områdene er lavt.

Vi antar at det vil være tilstrekkelig med 3-sifferkoder på disse områdene. De bør lokalt bygges ut etter et hierarkisk prinsipp slik at for eksempel:

01 Sentraladministrasjon

011 Direktørens kontor

012 Økonomiseksjon

Avslutningsvis vil vi peke på at nye EDB-baserte systemer som tas i bruk for avdelingskoder bør dimensjonere plass for fem siffer. Selv om et 5. siffer ikke er i bruk, kan det for enkelte

institusjoner være ønskelig å kunne bruke et 5. siffer til lokale formål, som for eksempel geografisk lokalisering av enheten.

5. Eksempler på "hyppig" forekommende koder

1000 Avdeling for kirurgi
1050 Kirurgisk poliklinikk
1420 Ortopedisk avdeling, 5-døgns post
2240 Øyeavdelingens dagpost
2600 Fødeavdeling
3000 Avdeling for indremedisin
3050 Medisinsk poliklinikk
3250 Lungeavdelings poliklinikk
5000 Rehabiliteringsavdeling
5040 Rehabiliteringsavdeling, dagpost
6000 Psykiatrisk avdeling
6051 Psykiatrisk avdeling, poliklinikk nr 1
6052 Psykiatrisk avdeling, poliklinikk nr 2
7500 Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling
7550 BUP 7900 Psykiatrisk sykehjem
avdelingskoder - helseinstitusjoner

5.1. 0 ikke medisinske avdelinger

Lokale 3-sifferkoder (eller 4-sifferhoder der dette er nødvendig) anbefales med angivelse av hovedområdene på 1. og 2. siffer.

Generell Kode:

01 Sentraladministrasjon

09 Sykehotell

Eksempler på andre mellomliggende koder: 02 Barnehager, 03 Renhold, 04 Teknisk avdeling, 06 Vaskeri, 07 Kjøkken osv., osv. Her er det imidlertid rom for lokale tilpasninger.

5.2. 1 Kirurgiske avdelinger

10 Generell kirurgisk avdeling
11 Avd./seksjon for Kjevekirurgi
12 Avd./seksjon for Barnekirurgi
13 Avd./seksjon for Gastroenterologisk kirurgi
14 Avd./seksjon for Ortopedisk kirurgi
15 Avd./seksjon for Thoraxkirurgi
16 Avd./seksjon for Urologi
17 Avd./seksjon for Karkirurgi
18 Avd./seksjon for Plastisk kirurgi
19 Evt. lokal kode

5.3. 2 Andre avdelinger med operative inngrep

- 21 Øre-, nese-, halsavdeling
- 22 Øyeavdeling
- 23 Nevrokirurgisk avdeling
- 24 Fellesavdeling for føde og gynekologi
- 25 Avdeling for gynekologi
- 26 Fødeavdeling
- 27 Evt. lokal kode
- 28 Evt. lokal kode
- 29 Blandet kirurgisk/medisinsk avdeling

5.4. 3 Medisinske avdelinger

- 30 Generell indremedisinsk avdeling
- 31 Avd./seksjon for infeksjonssykdommer
- 32 Avd./seksjon for lungesykdommer og allergi
- 33 Avd./seksjon for blodsykdommer
- 34 Avd./seksjon for nyresykdommer
- 35 Avd./seksjon for fordøyelsesykdommer
- 36 Avd./seksjon for onkologi
- 37 Avd./seksjon for endokrinologi
- 38 Avd./seksjon for hjertesykdommer
- 39 Evt. lokal kode

5.5. 4 Andre medisinske sengeavdelinger

- 41 Avd./seksjon for geriatri
- 42 Avd./seksjon for hudsykdommer
- 43 Avd./seksjon for nevrologi
- 44 Barneavdeling/pediatrik avdeling
- 45 Avd./seksjon for revmatologi
- 46 Evt lokal kode
- 47 Evt lokal kode
- 48 Evt lokal kode
- 49 Evt lokal kode

5.6. 5 Ikke-akutt somatiske avdelinger

- 50 Etterbehandling/rehabilitering/attføring på sykehus
- 51 Etterbehandling/rehabilitering/attføring på sykehjem
- 52 Fysikalsk medisin
- 53 Sykehjemsavdeling
- 54 Sykestueavdeling
- 55 Fødehjemsavdeling
- 56 Yrkesmedisinsk avdeling
- 57 Sosialmedisinsk avdeling
- 58 Evt. lokal kode
- 59 Evt. lokal kode

5.7. 3. OG 4. SIFFER FOR AVDELINGSKODER 10-59

5.8. 3. siffer - Virksomhetstype

- 0 Informasjonsfri kode
- 1 7-døgns sengepost
- 2 5-døgns sengepost
- 3 Annen type sengepost
- 4 Dagpost
- 5 Poliklinikk
- 6 Operasjonsenhet
- 7 Intensiv/overvåking
- 8 Medisinsk serviceenhet og laboratorium
- 9 Administrasjonsenhet

5.9. 4. siffer

0 Ikke nærmere spesifisert (bare 1 enhet) 1.9 Nummerering av flere enheter av virksomhetstyper definert på 3. siffer

5.10. 6 Psykiatriske avdelinger

- 60 Generell Psykiatrisk avdeling
- 61 Akuttavdeling
- 62 Korttidsavdeling
- 63 Intermediæravdeling
- 64 Langtidsavdeling
- 65 Rehabiliteringsavdeling
- 66 Sterkavdeling
- 67 Psykogeriatrisk avdeling
- 68 Nevroseavdeling
- 69 Evt. lokal kode

- 7 Øvrige psykiatriske avdelinger
- 71 Avdeling for unge schizofrene
- 72 Psykosomatisk avdeling
- 73 Avdeling for stoffmisbrukere (veksthus)
- 75 Barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling
- 76 Barnepsykiatrisk avdeling
- 77 Ungdomsavdeling
- 78 Familieavdeling
- 79 Psykiatrisk sykehjem

5.11. 3. OG 4. SIFFER FOR AVDELINGSKODER 60-79

5.12. 3. siffer - Virksomhetstype

- 0 Informasjonsfri kode
- 1 7-døgns sengepost åpen

- 2 7-døgns sengepost lukket
- 3 Annen type sengepost/akuttpost
- 4 Dagpost
- 5 Poliklinikk
- 6 Bo- og behandlingssenhet/bokollektiv/ettervernsenhet
- 7 Lokal kode
- 8 Medisinsk serviceenhet og laboratorium
- 9 Administrasjonsenhet

5.13. 4. siffer

0 Ikke nærmere angitt (Bare 1 enhet) 1-9 Nummerering av flere enheter av virksomhetstyper definert på 3. siffer

5.14. 8 Medisinske serviceavdelinger

- 81 Avdeling for anestesi
- 82 Sentrallaboratoriet
- 83 Patologisk-anatomisk laboratorium
- 84 Røntgenavdeling/Nevroradiologisk avdeling
- 85 Mikrobiologisk laboratorium
- 86 Klinisk fysiologisk laboratorium
- 87 Avdeling for medisinsk teknikk og fysikk
- 88 Sterilforsyningen
- 89 Væskesentralen

Utover dette anbefales lokale 3-sifferkoder

9 Andre pasientrettede serviceavdelinger

Noen eksempler på kodene 91-99:

Blodbanker, Prenatal diagnostikk, Familierådgivningskontor, Skolehelsetjeneste.

Her vil det imidlertid være rom for mange lokale varianter.